

ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

ในการบริหารงานนั้น เป็นที่ยอมรับกันว่า การบริหารงานโดยใช้ระบบคณะกรรมการ เป็นเทคนิคหนึ่ง ที่ผู้บังคับบัญชานิยมใช้เพื่อให้ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความรู้สึกว่า ความสามารถของตนเองได้รับการยอมรับ และการไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชา (วณารต มานะกิจ และพรณี ประเสริฐวงศ์, 2531 : 234) และเมื่อองค์การมีขนาดใหญ่ขึ้นปัญหภายในองค์การย่อมเกิดขึ้นตามมามากมาย ดังนั้น การแก้ปัญหภายในองค์การย่อมมีความจำเป็นที่ต้องใช้ระบบคณะกรรมการ เข้ามาช่วยพิจารณาและแก้ปัญหาเฉพาะอย่าง หรือปัญหาทั่วไปภายในองค์การ (องชัย สันติวงษ์, 2533 : 331) ดังนั้น ความจำเป็นของระบบคณะกรรมการในการบริหารงานภายในองค์การก็มีความจำเป็นมากขึ้นเช่นกัน

ส่วนในวงการศึกษา นั้น บิดเวลล์ (Bidwell, อ้างถึงใน จุฑาทันน์ มนัสชินนิรันดร์, 2536 : 2) ได้กล่าวว่า สถานศึกษามีความจำเป็นต้องมีวิธีการในการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ เพราะสถานศึกษา เป็นองค์การหนึ่งของสังคม ที่มีหน้าที่ในการให้การศึกษอบรมแก่เด็ก เยาวชน และบุคคลทั่วไปที่มาใช้บริการ ความรับผิดชอบของสถานศึกษา อยู่ที่การผลิตนักเรียน นักศึกษาให้ออกไปมีคุณสมบัติหรือคุณภาพมาตรฐานในระดับหนึ่ง ตลอดจน การให้การศึกษอบรม แก่นักเรียนนักศึกษา ให้เป็นพลเมืองดีตามที่สังคมปรารถนา แต่เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา มักมีภารกิจที่ต้องปฏิบัติทั้งภายในและภายนอกมากมาย ดังนั้น วิธีการที่ช่วยให้การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพนั้น สถานศึกษาจึงต้องมีผู้ช่วยเหลือในการบริหารงานด้านต่าง ๆ โดยการแต่งตั้งผู้ช่วยฝ่ายต่าง ๆ ขึ้นมา หรือการนำระบบคณะกรรมการ เข้ามาช่วยเหลือในการดำเนินงานดังกล่าว ให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

สำหรับการบริหารงานในสถานศึกษา สังเกตกรรมอาชีวศึกษา บริหารงานโดยอาศัยระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารงาน พ.ศ. 2529 ซึ่งกำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นผู้ช่วยเหลือและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา แก่ผู้บริหารสถานศึกษา (กรมอาชีวศึกษา, 2529 : 4) ซึ่งสถานศึกษามีหน้าที่ในการจัดการศึกษา ฝึกอบรม และส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล และสอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติ และแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยต้องคำนึงถึงความ

ต้องการในอาชีพของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ในประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม และศิลปหัตถกรรม ในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) ระยะสั้น และเคลื่อนที่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2539 ก : 1)

หน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ที่กำหนดไว้ในระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2529 ว่า การบริหารงานในสถานศึกษาจะต้องมีคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ช่วยเหลือผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษามี 8 ประการคือ 1) การปรับปรุงหน่วยงานและแผนงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา 2) การจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และของรัฐบาล 3) การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขหลักสูตรวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในสถานศึกษา 4) การเปิดสอนหรือยกเลิกวิชาชีพสาขาใดสาขาหนึ่ง 5) การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไข ระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษา 6) การวัดผลและประเมินผลการเรียนทุกระดับการศึกษา และทุกภาคเรียน 7) การดำเนินงานของสถานศึกษาในรอบภาคเรียน และ 8) เรื่องอื่น ๆ ที่ผู้บริหารเสนอต่อคณะกรรมการ (กรมอาชีวศึกษา, 2529 : 5)

จากภาระหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ดังที่กล่าวมาแล้วทั้ง 8 ประการ จะเห็นได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทและมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งถ้าหาก คณะกรรมการสถานศึกษาในสถานศึกษา ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ได้แสดงบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง ในทุก ๆ ด้าน ก็ย่อมเป็นที่มั่นใจได้ว่า การบริหารงานภายในสถานศึกษาในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาก็จะดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายตามนโยบายของสถานศึกษา, ของกรมอาชีวศึกษา อันจะส่งผลถึงความสำเร็จตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และของรัฐบาลอย่างแน่นอน

อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จในการบริหารในสถานศึกษา ย่อมขึ้นอยู่กับศักยภาพหรือความสามารถของคณะกรรมการสถานศึกษา ในสถานศึกษานั้น ๆ ด้วยว่า มีความสามารถ, ความรับผิดชอบและความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ มากน้อยเพียงใด โดยที่คณะกรรมการ แต่ละคนจะต้องมีความรับผิดชอบ, ความเข้าใจในหน้าที่และบทบาทที่ได้กำหนดไว้ และมีอุดมการณ์เป็นของตนเอง สามารถอุทิศเวลาและสติปัญญาให้แก่งานในสถานศึกษาตามสมควร (สำราญ ถาวรยุศม์, 2511 : 33) และ ต้องมีการเลือกเฟ้นตัวบุคคลที่จะมาทำหน้าที่

คณะกรรมการ โดยต้องเลือกบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และสามารถทำงานทำงานกับผู้อื่นได้ดี (ธงชัย สันติวงษ์, 2533 : 337) จึงจะทำให้การปฏิบัติในหน้าที่คณะกรรมการบรรลุผลสำเร็จ ตามเป้าหมายที่วางไว้

ในส่วนของคณะกรรมการสถานศึกษาในสถานศึกษาเกษตร สังกัดกรมอาชีวศึกษา ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือผู้บริหารสถานศึกษาและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อยู่นั้น จากประสบการณ์ในการทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ที่ผ่านมา พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษา ไม่แสดงบทบาทการปฏิบัติหน้าที่เท่าที่ควร การแสดงบทบาทหรือเสนอเป็นความคิดเห็นแล้ว มักจะถูกชี้นำจากผู้บริหารสถานศึกษาอยู่เสมอ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ใ้รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษา เชื่อมโยงความคิด ไปสู่การตัดสินใจของตนเองเป็นหลัก อันจะส่งผลในภาพรวมการทำงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ว่าถูกครอบงำทางความคิดได้ และจากการศึกษาวิจัยของ จุฑามาศ มนต์ชื่นนิรันดร์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้รายงานปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาในวิทยาลัย สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า คณะกรรมการไม่ค่อยมีโอกาสเสนอแนะในด้านการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย เพราะการจัดการศึกษาเป็นเรื่องที่กรม กอง หรือต้นสังกัดสั่งการให้ทำ ทำให้กรรมการสถานศึกษาไม่มีส่วน หรือบทบาทในการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

จากประสบการณ์ งานวิจัย และเหตุผลที่กล่าวมาแล้ว พอกล่าวได้ว่า บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งมีภารกิจ ตามระเบียบกรมอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2529 ของแต่ละคน ยังไม่แสดงบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่เท่าที่ควรและหากแสดงบทบาทการปฏิบัติงาน ก็อาจถูกครอบงำทางความคิดจากผู้บริหารสถานศึกษาในทางที่ไม่ดีได้ จึงทำให้ผลในการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาเกษตร ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นข้าราชการครู ในสถานศึกษาเกษตรภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ซึ่งปฏิบัติหน้าที่สายผู้สอน เคยได้รับการแต่งตั้งจากสถานศึกษาให้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนฝ่ายกิจการนักเรียน-นักศึกษา ในปีการศึกษา 2530 - 2532 และเป็นตัวแทนครู-อาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ในปีการศึกษา 2534 -2538 ในคณะกรรมการสถานศึกษาของวิทยาลัย จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยถึงศักยภาพและการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ในสถานศึกษาเกษตรภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษาว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีศักยภาพเป็นอย่างไร การปฏิบัติงานอยู่ในระดับใด มีความแตกต่างกันในประเภท ตำแหน่ง และคุณวุฒิการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาหรือไม่ พร้อมรวบรวมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ในสถานศึกษาเกษตรภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษาทั้ง 8 ด้าน เพื่อจะได้เป็น

ประโยชน์ในการบริหารงานภายในสถานศึกษาเกษตรภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ให้มีประ
สิทธิภาพ ในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์

ในการวิจัยเรื่อง ศักยภาพและการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ใน
สถานศึกษาเกษตรภาคใต้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 4 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาศักยภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา ในสถานศึกษาเกษตรภาคใต้ สังกัดกรม
อาชีวศึกษา
2. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ในสถานศึกษาเกษตรภาคใต้
สังกัดกรมอาชีวศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ในสถานศึกษาเกษตร
ภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ที่มีความแตกต่างกันตามตัวแปร จำแนกตาม ประเภท, ตำแหน่ง
และคุณวุฒิทางการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
4. เพื่อรวบรวมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ในสถานศึกษาเกษตรภาคใต้
สังกัดกรมอาชีวศึกษา ที่ปฏิบัติอยู่จริงนอกเหนือข้อความในวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ของงานวิจัยนี้

สมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัยมีดังนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษา ที่มาจากประเภทของกรรมการต่างกัน มีการปฏิบัติงานแตกต่างกัน
2. คณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีการปฏิบัติงานแตกต่างกัน
3. คณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

ความสำคัญและประโยชน์

การวิจัยเรื่องนี้ มีความสำคัญและประโยชน์ดังนี้

1. ด้านความรู้

1.1 ทำให้ทราบศักยภาพด้านความรู้ความสามารถ, การพัฒนาภาวะผู้นำทางการศึกษา และ มนุษยสัมพันธ์ของคณะกรรมการสถานศึกษา ในสถานศึกษาเกษตรภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา

1.2 ทำให้ทราบระดับการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษา ในสถานศึกษาเกษตรภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ใน 8 ด้าน ดังนี้

1.2.1 การปรับปรุงหน่วยงานและแผนงาน

1.2.2 การจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.2.3 การปรับปรุงหลักสูตร

1.2.4 การเปิดสอนหรือยกเลิกวิชาชีพ

1.2.5 การปรับปรุงระเบียบข้อบังคับ

1.2.6 การวัดผลและประเมินผลการเรียน

1.2.7 การดำเนินงานของสถานศึกษา

1.2.8 การเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการสถานศึกษา

1.3 ทำให้ทราบความแตกต่างของการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีประเภท, ตำแหน่ง และคุณวุฒิการศึกษาของกรรมการสถานศึกษา ต่างกัน

1.4 ทำให้ทราบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ในสถานศึกษาเกษตรภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ที่ปฏิบัติอยู่จริงนอกเหนือข้อความในวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ของงานวิจัยนี้

2. ด้านการนำไปใช้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาเกษตร และหน่วยงานระดับสูงของกรมอาชีวศึกษาสามารถนำผลการศึกษาวิจัย ไปเป็นข้อมูลเบื้องต้น เพื่อกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยเฉพาะในสถานศึกษาเกษตร สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคใต้ และเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ให้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ด้านอาชีวศึกษาให้เหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์การจัดการศึกษาในปัจจุบัน

2.2 คณะกรรมการสถานศึกษา ในสถานศึกษาเกษตร สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ให้ดียิ่งขึ้น

2.3 ผู้สนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการศึกษาวิจัยได้

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งขอบเขตเนื้อหาการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ คือ

1.1 ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับศักยภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 3 ด้าน คือ

1.1.1 ความรู้ความสามารถ

1.1.2 การพัฒนาภาวะผู้นำทางการศึกษา

1.1.3 มนุษยสัมพันธ์

1.2 ส่วนที่ 2 เกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ตามหน้าที่ในระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2529 จำนวน 8 ด้าน คือ

1.2.1 การปรับปรุงหน่วยงานและแผนงาน

1.2.2 การจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.2.3 การปรับปรุงหลักสูตร

1.2.4 การเปิดสอนหรือยกเลิกวิชาชีพ

1.2.5 การปรับปรุงระเบียบข้อบังคับ

1.2.6 การวัดผลและประเมินผลการเรียน

1.2.7 การดำเนินงานของสถานศึกษา

1.2.8 การเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการสถานศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา, ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ ซึ่งทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา เฉพาะที่ปฏิบัติงาน ในปีการศึกษา 2540 ในสถานศึกษาเกษตรภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา จาก 13 สถานศึกษา จำนวน 208 คน ซึ่งจำแนก เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน 66 คน กรรมการจากผู้แทนฝ่าย จำนวน 53 คน และกรรมการจากครู-อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 90 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา, ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและครู-อาจารย์ ซึ่งทำหน้าที่เป็น คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 137 คน ได้มาโดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสุตริยามาเน่ (Yamane) แล้วเทียบสัดส่วนตามประเภทของกรรมการ และทำการสุ่มอย่างง่าย

3. ตัวแปรที่ศึกษา จำแนกได้ดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ประเภทของกรรมการ มี 3 ประเภท คือ

3.1.1.1 กรรมการโดยตำแหน่ง

3.1.1.2 กรรมการจากผู้แทนฝ่าย

3.1.1.3 กรรมการจากครู-อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ

3.1.2 ตำแหน่งของกรรมการ มี 2 ระดับ คือ

3.1.2.1 ผู้บริหาร

3.1.2.2 ครู-อาจารย์

3.1.3 คุณวุฒิการศึกษาของกรรมการ มี 2 ระดับ คือ

3.1.3.1 ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า

3.1.3.2 ปริญญาโทหรือสูงกว่า

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ศักยภาพของกรรมการสถานศึกษา 3 ด้าน คือ

3.2.1.1 ความรู้ความสามารถ

3.2.1.2 การพัฒนาภาวะผู้นำทางการศึกษา

3.2.1.3 มนุษยสัมพันธ์

3.2.2 ระดับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ในสถานศึกษาเกษตรภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา จำนวน 8 ด้าน คือ

3.2.2.1 การปรับปรุงหน่วยงานและแผนงาน

3.2.2.2 การจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3.2.2.3 การปรับปรุงหลักสูตร

3.2.2.4 การเปิดสอนหรือยกเลิกวิชาชีพ

3.2.2.5 การปรับปรุงระเบียบข้อบังคับ

3.2.2.6 การวัดผลและประเมินผลการเรียน

3.2.2.7 การดำเนินงานของสถานศึกษา

3.2.2.8 การเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของนิยามศัพท์ของคำที่เกี่ยวข้อง ไว้ดังต่อไปนี้

1. ศักยภาพ หมายถึง ความสามารถหรือคุณสมบัติที่มีอยู่ในตัวของคณะกรรมการสถานศึกษา ในด้านความรู้ความสามารถ, ด้านการพัฒนาภาวะผู้นำทางการศึกษา และด้านมนุษยสัมพันธ์ ที่สามารถแสดงออกให้ปรากฏแก่บุคคลอื่น โดยการพัฒนางานต่าง ๆ ในสถานศึกษาให้ดีขึ้น
2. ความรู้ความสามารถ หมายถึง ความสามารถในการศึกษาหาความรู้ด้านวิชาการต่าง ๆ หรือความรู้ด้านวิชาชีพ ความรู้เรื่องระเบียบ ประสพการณ์ในการทำงานด้านต่าง ๆ และระดับ การศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษา ในสถานศึกษาเกษตรภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ซึ่งวัดและประเมินได้จากภูมิหลังของกรรมการคนนั้น ๆ
3. การพัฒนาภาวะผู้นำทางการศึกษา หมายถึง ความสามารถของคณะกรรมการสถานศึกษา ในสถานศึกษาเกษตรภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในการพัฒนาการเป็นผู้นำทางการศึกษา ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังการทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ได้แก่ การศึกษา การฝึกอบรม การเสริมสร้างประสพการณ์ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และความสามารถเรียนรู้งานต่าง ๆ ซึ่งสามารถวัดและประเมินได้จากภูมิหลังในการพัฒนาภาวะผู้นำของกรรมการคนนั้น ๆ
4. มนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถของคณะกรรมการสถานศึกษา ในสถานศึกษาเกษตรภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การร่วมปฏิบัติงานกับเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ผู้บังคับบัญชา และชุมชน ให้สามารถปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ ได้แก่ ความเป็นกันเอง ความเสมอต้นเสมอปลาย การยิ้มแย้มแจ่มใส การรู้จักยกย่องชมเชย การยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น การรู้จักปรับตัว และการมีความยืดหยุ่น เป็นต้น
5. การปฏิบัติงาน หมายถึง การกระทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในภารกิจ ของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ในสถานศึกษาเกษตรภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามระเบียบกรม

อาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2529 ในด้านการปรับปรุงหน่วยงานและแผนงาน, การจัดการศึกษาของสถานศึกษา, การปรับปรุงหลักสูตร, การเปิดสอนหรือยกเลิกวิชาชีพ, การปรับปรุงระเบียบข้อบังคับ, การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้, การดำเนินงานของสถานศึกษา และ การเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการสถานศึกษา

6. การปรับปรุงหน่วยงานและแผนงาน หมายถึง การศึกษารูปแบบการจัดองค์การของสถานศึกษา รูปแบบการจัดแผนงาน การวิเคราะห์แผนงาน การจัดทำแผนงานบริหารและการจัดการศึกษา แผนงานคุณภาพอาชีวศึกษา แผนงานส่งเสริมและสนับสนุน แผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนางานฟาร์ม แผนพัฒนาบุคลากร การจัดทำนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

7. การจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของจัดการศึกษา การพิจารณาหลักสูตรที่เปิดสอน การวิเคราะห์ผลการจัดการศึกษา การติดตามงานนโยบาย การประเมินผลและสรุปผลการจัดการศึกษา การเสนอแนวทางแก้ไขการจัดการศึกษา การรับทราบผลการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และของรัฐบาล

8. การปรับปรุงหลักสูตร หมายถึง การรวบรวมความคิดเห็นของครูอาจารย์ การเสนอแนวทางปรับปรุงหลักสูตร การร่วมสัมมนาการปรับปรุงหลักสูตร การเสนอผลการสัมมนาการปรับปรุงหลักสูตร ในการเปลี่ยนแปลงแก้ไขหลักสูตรวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในสถานศึกษา

9. การเปิดสอนหรือยกเลิกวิชาชีพ หมายถึง การพิจารณาเปิดสอนวิชาชีพสาขาใหม่ ที่เหมาะสมกับท้องถิ่น และยังรวมถึงการยกเลิกวิชาชีพสาขาใดสาขาหนึ่งในสถานศึกษาด้วย

10. การปรับปรุงระเบียบข้อบังคับ หมายถึง การศึกษาระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา การสัมมนาการปฏิบัติตามระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2529 การเสนอการปรับปรุงข้อบังคับของสถานศึกษา การประชาสัมพันธ์การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับของสถานศึกษา

11. การวัดผลและประเมินผลการเรียน หมายถึง การตรวจและพิจารณาการวัดผลและประเมินผลการเรียน การเสนอแนะการวัดผล การกำหนดหลักเกณฑ์การวัดผล การเผยแพร่ความรู้ด้านการวัดผลและประเมินผล การพิจารณาการพันสภาพของนักเรียน-นักศึกษา ในทุกระดับการศึกษาและทุกภาคเรียน
12. การดำเนินงานของสถานศึกษา หมายถึง การเสนอแนะการทำแผนงาน โครงการแก่ครูอาจารย์ การจัดกิจกรรมและโครงการของฝ่ายต่าง ๆ ทั้ง 4 ฝ่าย การทำแผนงานและโครงการของคณะวิชาต่าง ๆ การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในรอบภาคเรียน การจัดทำคู่มือคณะกรรมการสถานศึกษา การส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครู-อาจารย์ การเข้าร่วมประชุมกรรมการสถานศึกษา การเผยแพร่กฎหมายหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบ
13. การเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง การเสนอเรื่องต่อเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษา การพิจารณาเรื่องของผู้บริหารสถานศึกษา การพิจารณาเรื่องของกรรมการสถานศึกษา และการพิจารณาเรื่องอื่น ๆ
14. คณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการสถานศึกษา ตามระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2529 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นประธานกรรมการ, ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ทำหน้าที่ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการ, ผู้แทนฝ่ายทั้ง 4 ฝ่าย ๆ ละ 1 คนประกอบด้วย ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา, ฝ่ายวิชาการ, ฝ่ายกิจการนักเรียน-นักศึกษา, และฝ่ายวางแผนและพัฒนา เป็นกรรมการ, และครู-อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่า 2 คน เป็นกรรมการ ในสถานศึกษาเกษตรภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา
15. สถานศึกษาเกษตรภาคใต้ หมายถึง สถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเกษตรกรรม กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดภาคใต้ ได้แก่จังหวัด ชุมพร, ระนอง, สุราษฎร์ธานี, นครศรีธรรมราช, พังงา, กระบี่, ตรัง, พัทลุง, สงขลา, และนราธิวาส (ยกเว้น จังหวัดภูเก็ต, ยะลา และปัตตานี ที่ยังไม่มีสถานศึกษาเกษตรเปิดทำการเรียนการสอน) ที่เปิดสอนวิชาชีพด้านเกษตรกรรม การประมง และวิชาชีพภาคคนอกเกษตร ได้แก่ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในภาคใต้ 11 สถานศึกษา, วิทยาลัยประมงติณสูลานนท์ และวิทยาลัยประมงชุมพรเขตรอุดมศักดิ์

16. กรรมการโดยตำแหน่ง หมายถึง กรรมการที่มาจากตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมการสถานศึกษา ตามระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2529 ในสถานศึกษาเกษตรภาคใต้ กรมอาชีวศึกษา
17. กรรมการจากผู้แทนฝ่าย หมายถึง กรรมการที่มาจากครู-อาจารย์ที่ปฏิบัติงานหรือมีหน้าที่ประจำอยู่ในฝ่ายส่งเสริมการศึกษา, ฝ่ายวิชาการ, ฝ่ายกิจการนักเรียน-นักศึกษา และฝ่ายวางแผนและพัฒนา ในสถานศึกษาเกษตรภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา และได้รับการแต่งตั้งจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ทำหน้าที่กรรมการสถานศึกษา ในเวลาเดียวกัน
18. กรรมการจากครู-อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง กรรมการที่มาจากครู-อาจารย์ที่ปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษาเกษตรภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา และมีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2529 และได้รับการแต่งตั้งจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ทำหน้าที่กรรมการสถานศึกษาในสถานศึกษานั้น ๆ ในเวลาเดียวกัน